

VỀ VIỆC RÈN LUYỆN KĨ NĂNG ĐÀN - HÁT CHO SINH VIÊN NGÀNH MẦM NON

CHẾ LONG MỸ*

Giao dục (GD) âm nhạc là một trong những nội dung cơ bản nhằm phát triển thẩm mỹ cho trẻ lứa tuổi mầm non (MN). Để tổ chức cho trẻ có những hoạt động âm nhạc thực sự hiệu quả, đòi hỏi giáo viên mầm non (GVMN) phải có sự hiểu biết về âm nhạc tương đối vững vàng, đặc biệt là khả năng *đàn - hát*. Tuy nhiên, trong chương trình đào tạo GVMN trình độ cao đẳng hiện nay, kiến thức âm nhạc và các kĩ năng (KN) đàn - hát được trang bị rất khiêm tốn, ít ỏi không đủ để GV thực hiện các hoạt động âm nhạc tại trường MN. Đây là một thực tế cần được xem xét thấu đáo để có những giải pháp khắc phục phù hợp.

1. Khung chương trình đào tạo GVMN hệ cao đẳng chính quy tại Trường Cao đẳng sư phạm Trung ương - Nha Trang có tổng số 95 tín chỉ. Trong đó, môn *Âm nhạc* được xây dựng với 2 học phần (HP) bắt buộc: 1) *Âm nhạc và múa*, gồm 3 tín chỉ với 75 tiết (âm nhạc: 45 tiết, múa: 30 tiết), được xếp vào nhóm "kiến thức cơ sở ngành" thuộc khối kiến thức GD chuyên nghiệp. Nội dung của 45 tiết âm nhạc chủ yếu tập trung vào dạy lí thuyết âm nhạc cơ bản và tập một số bài hát thiếu nhi; 2) *Phương pháp GD âm nhạc cho trẻ MN*, gồm 2 tín chỉ với 45 tiết, được xếp vào nhóm "kiến thức ngành" thuộc khối kiến thức GD chuyên nghiệp. Nội dung tập trung vào lí luận chung về ý nghĩa, vai trò của âm nhạc đối với trẻ MN; phương pháp hướng dẫn các nội dung GD âm nhạc và thực hành tổ chức hoạt động âm nhạc cho trẻ MN.

Ngoài ra, còn có thêm 2 HP tự chọn: 1) *Thường thức âm nhạc*, gồm 2 tín chỉ (30 tiết), được xếp vào nhóm "kiến thức nhân văn - nghệ thuật" thuộc khối kiến thức GD đại cương. Nội dung tập trung giới thiệu một số tác giả, tác phẩm âm nhạc tiêu biểu trên thế giới và Việt Nam; các thể loại âm nhạc như: thanh nhạc, khí nhạc, âm nhạc sân khấu, âm nhạc tiêu biểu thế kỉ XX và sơ giản về các nhạc cụ phổ biến;

2) *KN hát - múa bài hát thiếu nhi*, gồm 2 tín chỉ với 30 tiết (15 tiết học KN hát và 15 tiết học KN múa), được xếp vào nhóm "kiến thức ngành" thuộc khối kiến thức GD chuyên nghiệp. Nội dung của 15 tiết học KN hát tập trung vào hướng dẫn cách luyện tập ca khúc và các KN ca hát cơ bản.

Bảng 1 (chỉ tính phần Âm nhạc)

Tên HP	Âm nhạc và múa	Phương pháp giáo dục âm nhạc	Âm nhạc thường thức	KN hát - múa
Kiến thức GD đại cương			X	
Kiến thức GD chuyên ngành	X	X		X
HP bắt buộc	X	X		
HP tự chọn			X	X
Số tín chỉ/số tiết	2/45	2/45	2/30	1/15
Số tiết lí thuyết/Thực hành/ tự học	4/22/9	15/21/9	24/0/6	6/6/3
Số tiết rèn luyện KN hát	15+7= 22	0	0	6+6
Số tiết rèn luyện KN đàn	0	0	0	0

Bảng 1 cho thấy: chỉ có 22 tiết thực hành của HP bắt buộc *Âm nhạc và múa*, trong đó có 7 tiết thực hành đọc nhạc, làm bài tập và 15 tiết tập các bài hát thiếu nhi cho toàn khoá học. HP tự chọn *KN hát - múa* có 12 tiết (cả lí thuyết và thực hành), có thể học hoặc không - tùy theo điều kiện cụ thể của từng khoá học.

Theo chúng tôi, nếu được học thêm 12 tiết KN hát của HP tự chọn với thời lượng 27 tiết thực hành trên 1 lớp (khoảng 40 sinh viên) cũng vẫn không mang lại hiệu quả. Còn trong toàn bộ 95 tín chỉ của chương trình chính khoá, không thấy tín chỉ nào dành cho rèn luyện KN đàn. Tuy nhiên, với sự linh động của lãnh đạo nhà trường, HP đàn được đưa vào học trong chương trình ngoại khoá và cấp chứng chỉ cho SV có nhu cầu học tập.

2. Hoạt động âm nhạc tại trường MN hết sức đa dạng, phong phú - từ dạy hát, dạy nghe nhạc, dạy vận động theo nhạc, tổ chức các trò chơi âm nhạc tại lớp cho trẻ MN,... đến những hoạt động chung của trường trong các ngày lễ, ngày hội, các

* Trường Cao đẳng sư phạm Trung ương - Nha Trang

cuộc thi âm nhạc được tổ chức hàng năm... và do GVMN đảm trách.

Các hoạt động âm nhạc tại lớp đều liên quan đến năng lực đàn - hát của GV. Ví dụ:

- *Dạy hát*: để dạy một bài hát cho các cháu, yêu cầu tiên quyết là GV phải có KN hát, với yêu cầu đúng cao độ, tiết tấu, lời ca; biết thiết kế các hoạt động kết hợp; biết sử dụng đàn và đàn cho trẻ hát.

- *Nghe nhạc*: ngoài việc chọn và hướng dẫn trẻ nghe những bài nhạc mẫu trong băng đĩa, nhất thiết GV cần thị phạm trên đàn hoặc hát cho trẻ mỗi khi cần khắc sâu hoặc gợi mở kiến thức. Hơn nữa, nếu có năng lực, GV có thể đàn (hoặc hát) trực tiếp trước lớp. Làm được điều này chắc chắn sẽ thu hút sự chú ý, say mê của trẻ trong giờ học và khiến không khí lớp học thêm sinh động.

- *Tổ chức thiết kế các trò chơi âm nhạc*. Hoạt động này tuy đơn giản nhưng không phải GV nào cũng làm được - bởi đòi hỏi GV phải có kiến thức âm nhạc tương đối vững vàng, biết nhiều bài hát, bài đàn, có những KN về nhịp, phách, tiết tấu...; biết đàn, hát mới nhằm tạo được sân chơi vui nhộn cho trẻ.

Ngoài ra, trong các hoạt động phong trào của nhà trường, đàn - hát là năng lực "chủ đạo" của GV. Ví dụ, trong ngày Lễ khai giảng năm học mới, Lễ kỉ niệm Ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11... hoặc hoạt động thi văn nghệ giữa các khối lớp hàng năm, để dàn dựng một chương trình văn nghệ, bên cạnh rất nhiều các KN khác thì việc biết đàn - hát của GVMN (trong vai trò là người dàn dựng, người đàn, người hát,...) cũng góp phần quyết định sự thành công của chương trình. Do vậy, yêu cầu GVMN cần vận dụng mọi năng lực của bản thân và tập thể; khai thác một cách triệt để các KN về đàn, hát, múa,...

Nhìn chung, các hoạt động âm nhạc tại trường MN còn nhiều hạn chế, thậm chí rất sơ sài. Mặc dù mọi hoạt động âm nhạc đều cần đến KN đàn - hát nhưng hầu hết GVMN không có được KN này nên buộc phải thuê những người làm âm nhạc chuyên nghiệp thực hiện. Điều này gây không ít khó khăn trong việc tiến hành hoạt động và không phải trường nào cũng làm được.

3. Một số biện pháp rèn luyện KN đàn - hát cho SV ngành MN

Như vậy, có thể nhận thấy rất rõ việc trang bị KN đàn - hát cho GVMN chưa đáp ứng tối thiểu các hoạt

động âm nhạc tại trường MN. Để khắc phục hạn chế này, trong nhiều năm qua, nhà trường đã đưa vào HP "*Nhạc cụ ngoại khoá*" để tăng cường KN đàn cho SV. Tuy nhiên, đã có nhiều SV không tham gia học HP.

Chúng tôi đề xuất một số biện pháp cụ thể, hi vọng có thể giảm bớt những tồn tại trên:

- Có thể bỏ HP *Âm nhạc thường thức* (vì không cần thiết) để tăng cường số tiết cho HP *KN hát* và đưa HP này vào nhóm kiến thức bắt buộc. Hơn nữa, HP *KN hát* nên tập trung chủ yếu vào "thực hành hát" nhằm tăng cường thời gian rèn luyện KN hát cho SV.

- Nên có HP *Nhạc cụ organ* trong chương trình chính khoá nhằm tăng cường rèn luyện KN đàn cho SV. Dù rất khó, nhưng nếu làm được điều này, nhà trường sẽ nâng cao được chất lượng sản phẩm đào tạo, củng cố "thương hiệu" của mình.

- Nếu không được học trong chương trình chính khoá, nhà trường cần thường xuyên mở thêm các lớp ngoại khoá rèn luyện KN đàn, KN hát cho SV và yêu cầu các em phải có "chứng chỉ" hoàn thành lớp KN đàn, KN hát trước khi tốt nghiệp.

Đàn - hát không những là một KN quan trọng, không thể thiếu của GVMN mà còn được coi như hoạt động bề nổi và thường xuyên thực hiện tại trường MN. Do đó, rất cần có một giải pháp cụ thể, đúng đắn nhằm tăng cường năng lực âm nhạc nói chung và KN đàn - hát cho SV MN trước khi tốt nghiệp. □

Tài liệu tham khảo

1. Trường Cao đẳng sư phạm Trung ương - Nha Trang. **Chương trình đào tạo giáo viên mầm non trình độ cao đẳng**, 2011.
2. Lê Đức Sang - Hoàng Công Dụng - Trịnh Hoài Thu. **Giáo trình Âm nhạc và múa**. NXB Giáo dục, H. 2008.
3. Cù Minh Nhật. **Organ măng non**. NXB Âm nhạc, H. 2009.
4. Lê Vũ. **Phương pháp học đàn Organ keyboard** (tập 1, 2). NXB Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh. 2001.

SUMMARY

There are a variety of music activities in nursery schools and thus nursery teachers' skills of playing a musical instrument and singing are essential. Therefore, methods to improve the skills are required for educational institutions.